

Sygn. akt IV Ka 675/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy - IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Lech Mużyło (spr.)
Sędziowie	SO Andrzej Śródek SO Andrzej Grochmal
Protokolant	stażysta Antonina Kubiena

przy udziale Bożeny Ławrowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Legnicy

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 r.

sprawy **A. S. (S.)**

oskarżonej o przestępstwo z art. 284 § 3 k.k. i art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie

z dnia 1 października 2012 r. sygn. akt II K 1221/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia oskarżoną od zarzucanego jej czynu,

II. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 675/12

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Głogowie wyrokiem z dnia 01.10.2012 r. warunkowo umorzył postępowanie wobec A. S. oskarżonej o to, że w dniu 20 czerwca 2012 roku w G., ul. (...), woj. (...), na terenie marketu (...) przywłaszczyła sobie rzecz znalezionej w postaci portfela marki (...) wartości 300 złotych z wartością pieniędzy w kwocie 112,81 złotych i 270 euro, które stanowi wartość 1147,50 złotych oraz karty bankomatowej na nazwisko J. W., powodując łączne straty w wysokości 1560,31 złotych na szkodę J. W. **tj. o czyn z art. 284 § 3 k.k. i 278 § 5 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.**

Wyrok ten zaskarżył apelacją obrońca oskarżonej.

Apelacja zarzucała:

a) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku tj. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. polegającą na przekroczeniu prawa do swobodnej oceny dowodów i jednostronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego wyłącznie pod kątem jego interpretacji na niekorzyść oskarżonej,

b) błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, iż oskarżona dopuściła się przestępstwa przywłaszczenia portfela z pieniędzmi oraz karty bankomatowej w sytuacji, gdy całokształt zachowania oskarżonej wskazuje, iż nie działała ona z zamiarem przywłaszczenia mienia pokrzywdzonej w szczególności z uwagi na zabezpieczenie znalezionej mienia przez oskarżoną, nie usunięcie z wnętrza portfela jakichkolwiek rzeczy w tym pieniędzy, zamiar zwrotu znalezionej mienia w KPP

w G. w krótkim okresie po jego odnalezieniu oraz wcześniejsze zachowanie oskarżonej w podobnej sytuacji przed zdarzeniem będącym przedmiotem niniejszego postępowania

i wnosila o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest uzasadniona.

Trafnie zwraca uwagę skarżący, że wbrew stanowisku Sądu Rejonowego w sprawie nie ma wystarczających dowodów, które potwierdzałyby istnienie po stronie oskarżonej zamiaru przywłaszczenia znalezionej portfela.

W tym względzie istotnym jest przypomnienie, że zamiar przywłaszczenia cudzej rzeczy musi mieć postać zamiaru bezpośredniego o charakterze kierunkowym.

Oznacza to, że dla przyjęcia realizacji znamion przestępstwa przywłaszczenia od strony podmiotowej konieczne jest wykazanie, że oprócz obiektywnego rozporządzenia przez sprawcę cudzą rzeczą ruchomą, jego działaniu towarzyszył zamiar tzw. animus rem sibi habendi. tj. zamiar zatrzymania tej rzeczy dla siebie, albo dla innej osoby bez żadnego do tego tytułu i ekwiwalentu (patrz OSMPG 1978, z. 6 poz. 64, Kodeks Karny Komentarz Andrzej Zoll, Zakamycze 1999 część ogólna str. 133).

Sąd Rejonowy jak wynika z treści pisemnych motywów zaskarżonego wyroku przypisuje oskarżonej zamiar przywłaszczenia portfela upatrując podstaw w tym zakresie w jej zachowaniu tuż po znalezieniu tej rzeczy, które sprowadzało się do zabrania portfela bez jakiegokolwiek kontaktu z personelem sklepu.

Odnosząc się do tej argumentacji należy zwrócić uwagę, że prezentuje ona nad wyraz jednostronną i bardzo wycinkową ocenę okoliczności, które należy brać pod uwagę przy określaniu zamiaru sprawcy w tego rodzaju czynach.

Pomijając bowiem fakt, że oskarżona w swoich wyjaśnieniach rzeczowo opisała przebieg całego zdarzenia, akcentując, że zamierzała portfel przekazać policji po powrocie do domu jej męża, to istotnym w tym względzie pozostaje analiza innych okoliczności, które w tego rodzaju sprawach zawsze winny być brane pod uwagę.

I tak zamiar pozbawienia osoby uprawnionej własności rzeczy może uzewnętrzniać się między innymi przez bezprawne zatrzymanie cudzej rzeczy przez sprawcę, odmowę jej zwrotu, zaprzeczenia posiadania tej rzeczy, ukrycie, przekazanie jej innej osobie, sprzedaż, zamianę, darowiznę, bezprawne jej użycie, przerobienie itp. Krótko mówiąc warunkiem przyjęcia, że sprawca działał z zamiarem bezpośrednim charakterystycznym dla przestępstwa przywłaszczenia jest wykazanie, że jego zachowanie jednoznacznie, bez żadnych wątpliwości wskazuje na cel do jakiego zmierzał. Jednoznaczność ta nie może oznaczać nic innego, jak nieodzowność określonego skutku, w tym wypadku zatrzymania cudzej rzeczy ruchomej dla siebie lub dla innej osoby (zob. wyrok SN z 12.05.1976 r., Gazeta Prawna 1976 nr 22).

Przenosząc to wszystko na grunt niniejszej sprawy trzeba zauważyć, że analiza wskazanych wyżej okoliczności, nie tylko zamiaru oskarżonej nie potwierdza, ale wręcz zamiar ten wyklucza.

Rzeczą bezsporną bowiem jest, że oskarżona dobrowolnie wydała znaleziony portfel funkcjonariuszowi policji, portfel ten był w stanie nienaruszonym, wydanie nastąpiło zaledwie w ciągu 5 dni od daty znalezienia, a wszystkie znajdujące się w portfelu pieniądze w postaci polskich złotych jak i euro w najmniejszym stopniu nie były wykorzystane.

Są to więc okoliczności, które wbrew stanowisku Sądu Rejonowego nie tylko zaprzeczają, ale potwierdzają wyjaśnienia oskarżonej gdzie utrzymuje, iż rzecz tę zamierzała oddać w ręce policji.

To, że działań w kierunku zwrotu portfela oskarżona nie podjęła natychmiast po znalezieniu nie może w świetle przedstawionych wyżej uwag przesądzać o istnieniu po jej stronie wymaganego dla bytu przestępstwa przywłaszczenia zamiaru – sam bowiem czas podjęcia tych działań nie ma w tym zakresie przesądzającego charakteru.

Wypada w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 125 k.w. znalazca cudzej rzeczy podlega sankcji jeżeli w ciągu dwóch tygodni od daty znalezienia nie zawiadomi o tym organu Policji.

Jest to o tyle istotne, że ustawodawca daje niejako znalazcy rzeczy wystarczająco długi termin do zachowania wykluczającego sugestię zamiaru przywłaszczenia znalezionej rzeczy.

Przy czym, co też należy z całą mocą podkreślić nawet przekroczenie tego terminu, bez podjęcia działań uzewnętrzniających wolę postępowania ze znalezionej rzeczą tak jak własną nie wystarcza do przypisania zamiaru przywłaszczenia.

Istotne w tym zakresie pozostają te wszystkie okoliczności, które wymieniono wyżej, a które stanowią podstawę dla określenia właściwego zamiaru sprawcy.

Jeżeli więc oskarżona nie podjęła niczego, co w świetle ogólnie przyjętych kryteriów wskazuje na zamiar przywłaszczenia to trudno w okolicznościach tej sprawy przypisać jej sprawstwo i winę w zakresie tego czynu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznając zarzuty apelacji zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił oskarżoną od przypisanego jej przestępstwa.

Już tylko na marginesie wypada zauważyć, że przyjęta w odniesieniu do oskarżonej kwalifikacja prawna pozostaje wewnątrznie sprzeczna.

Sąd bowiem przypisał oskarżonej popełnienie jednym zachowaniem dwóch czynów, a mianowicie przywłaszczenia rzeczy znalezionej i kradzieży w celu przywłaszczenia tej rzeczy (art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 278 § 5 k.k. i art. 284 § 3 k.k.).

Należy więc przypomnieć, że zasadniczym znamieniem określającym kradzież rzeczy ruchomej (art. 278 § 1 k.k.) jest zabór cudzej rzeczy od osoby posiadającej nad tą rzeczą władztwo – jest to główna cecha działania sprawcy kradzieży, która odróżnia kradzież od przywłaszczenia. Sprawca przywłaszczenia nie może jednocześnie dokonać zaboru rzeczy, albowiem rzecz ta znajduje się już w jego posiadaniu.

W niniejszej sprawie nie ulega najmniejszej wątpliwości, że oskarżona rzecz ruchomą w postaci portfela znalazła – co oznacza, iż jego właścicielka (pokrzywdzona) utraciła nad tą rzeczą władztwo. Oskarżona więc nie dokonała zaboru mienia, albowiem weszła w posiadanie rzeczy niejako legalnie poprzez znalezienie, a przedmiotem oceny prawnokarnej było jej zachowanie po tym jak rzecz pozostawała już w jej władaniu.

Są to więc okoliczności, które z definicji wykluczają konstrukcję prawną jaką zastosował w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy.

Powyższe uwagi mają jak to wyżej zaznaczono tylko marginalny charakter. Istota rozstrzygnięcia w tej sprawie wynika bowiem z braku przesłanek podmiotowych niezbędnych do przypisania oskarżonej winy i sprawstwa w zakresie czynu z art. 284 § 3 k.k.

O kosztach w sprawie orzeczono w oparciu o treść art. 632 ust. 2 k.p.k.